

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *A beteg város*

Forrás: *Budapesti Napló*

Bys.
(Hely)

1913 *IV* 16
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Old)

Osztályozás

Tárgy

614

Hely

Idő

"1913"

Személy

Közp. nyomt. XX. sz. 23. sz.

hazinyomda 1920

A beteg város.

Sötét és szomoru az a kép, melyet a főváros tisztí főorvosa mutatott be tegnap a székesfőváros közigazgatási bizottságának. Járványos betegségek pusztítanak Budapest lakói között és a megbetegedések száma hónapról-hónapra hatalmasan emelkedik. Márciusban 1850-en betegedtek meg ragadós betegségben és ez a szám 421-el volt nagyobb a februári megbetegedések számánál. Pedig márciusban már vége volt a kemény, szigorú télnek. Szellőztetni lehetett a fűtetlen, hideg szobákat, szép meleg idő volt az egész hónapban. Vajjon mit várhatunk ezek után a fagyos, szeles, hózivataros áprilistól, amely visszahozta a főváros lakóira a telet minden bajával és minden nyomorával? Skarlát és kanyaró, főleg a gyermekvilág betegsége szedi egyre-másra áldozatait, de a járványok egyéb fajtái: tifusz, difteritisz és egyebek sem kimélik meg a város lakosságát. De ami a legszomorubb a dologban, a tisztí főorvos a halálozások feltűnő nagy arányszámáról panaszkodik és a főváros közigazgatási bizottsága megállapította, hogy ennek okait még nem sikerült felderíteni. A főpolgármester

előadásából arról is értesülünk, hogy előkészületben van egy szerves előterjesztés a járványos betegségek ellen való küzdelemről, de ez még egyelőre nem készült el, megfelelő statisztika híján. A járványkórházak kevésnek és szűkeknek bizonyultak és máris sürgős szükség van egy új járványkórházra. Persze teljesen bizonytalan, hogy erre mikor kerül a sor.

Ezek szomoru és vigasztalan momentumok, de a legszomorubb és legvigasztalanabb az a lehetetlenség és tanácstalanság, mely a főorvosi jelentésből és a közigazgatási bizottság tárgyalásából élénk tárul. Ez nem annyira az intézők tudásán, képességén és kötelességérzésén mulik, mint azon, hogy a város szegény és nem állanak rendelkezésére megfelelő eszközök. Szükség volna több kórházra, nagyobb közegészségügyi személyzetre, nagyobb ellenőrzésre, több közegészségügyi berendezésre. Milyen szomoru az a vallomás, hogy a halálozások nagy arányszámának okát még nem sikerült felderíteni. Persze, nincs elég képzett erő, aki a kérdést tanulmányozza, kutassa, az

okokat megállapítsa.

Igen találó a tisztí főorvos panasza a fővárosi közönség hiányos közegészségügyi neveléséről és fegyelméről. A közönség fél az ellenőrzéstől, vonakodik a járványos eseteket a hatóságnak bejelenteni, irtózik attól, hogy vörös cédulával jelölje meg a lakását, ha ragadós beteget ápolnak benne, fél a hatóságoktól és a kórházaktól. Ez így van és kétségtelenül egyik nagy oka a járványok terjedésének. De az okok annyira összefüggenek. A közegészségügyi nevelés is olyan, mint minden más kultúra. Nem keletkezik magától. Csak céltudatos, hosszas nevelő munkával, felügyelettel, ellenőrzéssel lehet ezen a téren is megfelelő eredményeket elérni.

Mi igazán nem érezhetünk hivatást magunkban, hogy elébe vágjunk a hivatott körök munkájának: azokénak, akik a bajdolókat tanulmányozzák és az orvoslások eszközeit készítik elő. De talán nem kell mélyen fekvő tanulmány ahhoz, hogy egy nagy szerves okra reámutassunk. A főváros lakóai között nagyon sok a szegény ember, ezek között nagyon nagy a nyomor és ezt nagy-

ban fokozták a tél viszontagságai és a rossz gazdasági viszonyok. Ehez járulnak a főváros közmondásosan rossz lakás és élelmezési viszonyai.

A hiányos, rossz, egészségtelen táplálkozás, az egészségtelen rossz összezsufolt lakások termelik és terjesztik a betegségek veszedelmes csiráit. Ezeket az okokat nem kell a főváros intéző köreivel külön megértetni. Ők elismerésre méltó buzgósággal igyekeznek javítani az élelmezési viszonyokon is, a lakásviszonyokon is. De buzgalmuk sok magánérdekbe, sok gáncsvetésbe ütközik és azért nem tudnak elérni megfelelő eredményeket. A főváros szociálpolitikai alkotásainál egyik legnagyobb hiba a tulságos fényűzés. Amit alkotnak, főleg a lakáspolitikai terén, nagy fényvel, tulságos kényelemmel, szinte felesleges tökéletességgel csinálgják és éppen azért drágán és célszerűtlenül. Holott a fővárosnak pénzügyi helyzete azt kívánná, hogy mennél takarékosabban, tisztán a legszükségesebb célszerűséget szem előtt tartva, alkossák meg a jóléti és szociális intézményeket, a kislakásokat, népszállókat, menedékházakat. Az élelmiszerek drágaságának is egyik főoka, hogy a vásáresarnokok, bár irtózatossal költséggel épültek, kicsinyek,

szűkek és célszerűtlenek.

Am alapjában igazságtalanság volna minden bajért és a nyomorúságért, melyekkel ennek a városnak lakói küzdenek, a város igazgatását okolni, amelynek szintén nagy küzdelmei vannak, az idők és viszonyok mostohaságával. De látjuk, hogy a mindennapi élet napról napra új, keserves és nehéz problémákat tár elénk. Ezeket a bajokat meddő dolog panaszkodni, rekriminálni. Ettől egy éhes ember sem lakik jól, egy beteg ember sem lesz egészséges. A szociális kérdések megoldásához — és a közegészségügy a szociálpolitika legfontosabb problémája, — szív kell, ész kell, nagyfokú önzetlenség és tetterő. A nagyközönység pedig itt a fővárosban és kinn a vidéken értse meg, hogy a meddő sérelmi politikának, a hiúságok és hatalmi önzések politikájának ideje lejárt, az országnak ha élni akar, békére, nyugalomra és válvetett munkára van szüksége.